

Haalbaarheid onderwijsindicatoren voor Caribisch Nederland

Uitkomsten fase 1: Beschikbaarheid en bruikbaarheid kenmerken

CBS Den Haag
Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag
Postbus 24500
2490 HA Den Haag
+31 70 337 38 00
www.cbs.nl

projectnummer

PR002736
December 2023

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Aanpak	4
1.3	Leeswijzer	5
2.	Benodigde kenmerken	6
3.	Haalbaarheid	7
3.1	Het stoplichtmodel	7
3.2	Uitkomsten	7
3.3	Conclusie	9
4.	Advies haalbaarheid indicatoren	11
4.1	Bonaire	11
4.2	Sint Eustatius en Saba	12
	Bijlage 1 Kenmerken onderwijsmodellen Europees Nederland	13
	Bijlage 2 Haalbaarheid per kenmerk	15
	Bijlage 3 Uitgebreide beschrijving per kenmerk	18

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Vanuit het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap (OCW) en de Inspectie van het Onderwijs leeft de wens om ook voor Caribisch Nederland een risico-indicator voor onderwijsachterstanden in het basisonderwijs (bo) te ontwikkelen zoals er voor Europees Nederland beschikbaar is. Hierbij is het goed te vermelden dat het ministerie van OCW en de Inspectie deze informatie niet willen gebruiken voor de verdeling van financiële middelen. Ze willen vooral meer inzicht in de zwaarte van de schoolpopulaties in Caribisch Nederland. Daarnaast is er ook behoefte aan een indicator om de voortijdig schoolverlaters (vsv)-problematiek te schatten voor Caribisch Nederland. Dit in het kader van het voornemen de wettelijke kaders voor vsv-beleid ook in Caribisch Nederland van toepassing te verklaren. Met Caribisch Nederland worden de eilanden Bonaire, Saba en Sint Eustatius bedoeld.

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) heeft in opdracht van het ministerie van OCW meerdere modellen ontwikkeld voor Europees Nederland. Er zijn modellen ontwikkeld om te bepalen welke kinderen in het basis- en in het voortgezet onderwijs (vo) een verhoogd risico op een onderwijsachterstand hebben. Daarnaast zijn modellen ontwikkeld om de kans op voortijdig schoolverlaten in het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) te berekenen. Voor deze modellen zijn verschillende soorten gegevens nodig. Het gaat hier onder andere om kenmerken van de leerlingen, hun gezin en de school(prestaties). Deze gegevens zijn voor Europees Nederland beschikbaar uit centrale registraties en worden, wanneer niet volledig, geschat.

Voor Caribisch Nederland was tot op heden nog onduidelijk of er voldoende betrouwbare databronnen en registers zijn of eventueel beschikbaar gemaakt kunnen worden om een risico-indicator voor onderwijsachterstanden en/of vsv-indicator te kunnen ontwikkelen. Ook speelt de vraag of de aantallen in Caribisch Nederland groot genoeg zijn voor het opstellen van dergelijke statistische modellen en hoe het zit met de verschillen tussen de drie eilanden. Daarom heeft OCW het CBS gevraagd om een haalbaarheidsstudie uit te voeren. In de eerste fase van deze haalbaarheidsstudie wordt gekeken naar de beschikbaarheid en bruikbaarheid van de benodigde gegevens. In dit rapport worden de bevindingen uit deze eerste fase beschreven.

1.2 Aanpak

Voor de risico-indicator voor onderwijsachterstanden in het basisonderwijs en de vsv-indicatoren is bekend welke kenmerken er zijn onderzocht bij het ontwikkelen van de modellen voor Europees Nederland. Deze kenmerken zijn weergegeven in hoofdstuk 2. In deze eerste fase van de haalbaarheidsstudie voor Caribisch Nederland is per kenmerk nagegaan of deze data (of een vergelijkbaar alternatief) beschikbaar is in bronnen die mogelijk bruikbaar en beschikbaar zijn voor het CBS.

Daarnaast zijn de aantallen leerlingen in het basisonderwijs, het voortgezet onderwijs en het mbo bekeken om een eerste inschatting van de haalbaarheid te kunnen maken met betrekking tot de aantallen.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft de kenmerken die voor de modellen van belang zijn. Van deze kenmerken wordt in hoofdstuk 3 aangegeven in hoeverre deze beschikbaar (te maken) zijn met behulp van een stoplichtmodel. Ook worden de definities en de methode kort beschreven. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op mogelijke vervolgstappen. Om het rapport leesbaar te houden zijn het volledige stoplichtmodel, een uitgebreide beschrijving van de kenmerken inclusief definities en een beschrijving van de bestaande registraties opgenomen in de bijlagen.

2. Benodigde kenmerken

Bij het ontwikkelen van een risico-indicator voor onderwijsachterstanden en de vsv-indicator voor Europees Nederland is een groot aantal kenmerken onderzocht. Veel van de onderzochte kenmerken zijn afgevallen en maken uiteindelijk geen onderdeel uit van de voorspelmodellen voor risico op onderwijsachterstanden en voortijdig schoolverlaten. Echter, van tevoren weten wij niet welke kenmerken het relevantst zullen zijn voor de modelschatting voor Caribisch Nederland. In tabel 2 in Bijlage 1 zijn de onderzochte kenmerken voor de Nederlandse indicatoren weergegeven, daarnaast is in deze tabel aangegeven welke kenmerken uiteindelijk zijn gebruikt. Dit laatste geeft een indicatie van welke kenmerken extra belangrijk zijn voor het berekenen van de indicatoren, maar de situatie in Caribisch Nederland (maatschappelijk, sociaal en economisch) is niet hetzelfde als in Europees Nederland waardoor er wellicht andere kenmerken nodig zijn. Daarom is in dit haalbaarheidsonderzoek voor zoveel mogelijk van de kenmerken uit de tabel de beschikbaarheid en bruikbaarheid onderzocht.

Er wordt in de tabel onderscheid gemaakt naar verschillende soorten kenmerken, waarbij er gekeken wordt naar:

- Schoolprestaties
- Voortijdig schoolverlaten
- Kenmerken van de leerling/student
- Kenmerken van het huishouden
- Kenmerken van de ouders
- Aanwezigheid van problemen bij leerling/student of ouders
- Schoolkenmerken (o.b.v. kenmerken van de onderzoekspopulatie)
- Buurtkenmerken
- Onderwijsgerelateerde kenmerken

In de tabel in Bijlage 1 zijn de kenmerken opgenomen die zijn gebruikt voor de Europees Nederlandse modellen. In het huidige haalbaarheidsonderzoek waren niet altijd exact dezelfde kenmerken beschikbaar, daarom is ook gekeken naar alternatieve beschikbare kenmerken voor Caribisch Nederland.

Noodzakelijke kenmerken

Voor het ontwikkelen van een risico-indicator m.b.t. de achterstandsscores is het noodzakelijk om te weten welke leerlingen op het basisonderwijs zitten, ook is het nodig iets over de schoolprestaties van deze leerlingen te weten. Voor de vsv-indicator is het noodzakelijk om enerzijds te weten welke leerlingen op het voorgezet onderwijs of mbo zitten en anderzijds te weten of ze al dan niet school zonder startkwalificatie¹ hebben verlaten. Zonder deze informatie is het per definitie niet mogelijk om deze indicatoren te ontwikkelen. Bij de uiteindelijke ontwikkeling van de indicatoren zal moeten blijken of de beschikbare kenmerken gezamenlijk voldoende verklarende kracht hebben om risico op achterstand en voortijdig schoolverlaten te voorspellen.

¹ Een startkwalificatie is een diploma havo, vwo, mbo niveau 2 of hoger.

3. Haalbaarheid

3.1 Het stoplichtmodel

Van alle kenmerken uit de bijlage is in beeld gebracht of deze beschikbaar zijn of kunnen worden. Startpunt is om te kijken welke informatie/registers het CBS al beschikbaar heeft over Caribisch Nederland. Daarnaast is gekeken welke informatie/registraties beschikbaar zijn bij scholen en organisaties. Hiervoor zijn gesprekken gevoerd met schoolbesturen, ambtenaren en andere organisaties. Het doel van deze gesprekken was om inzicht te krijgen in bestaande registraties; uitleg over de wijze van registreren en welke gegevens er precies geregistreerd worden. Belangrijke kanttekening hierbij is dat we pas echt kunnen beoordelen of data beschikbaar en betrouwbaar zijn als we de data binnengehaald hebben bij het CBS.

In het onderstaande overzicht worden de kleuren van het stoplichtmodel toegelicht.

Groen betekent dat een kenmerk gebruikt kan worden, d.w.z. de benodigde data zijn op persoonsniveau bij het CBS beschikbaar en zijn betrouwbaar genoeg voor gebruik. Oranje houdt in dat het kenmerk gemaakt kan worden, maar dat hiervoor aanvullend onderzoek en middelen nodig zijn. Van belang hierbij is dat gegevens op persoonsniveau beschikbaar gesteld moeten kunnen worden. Voor de oranje kenmerken geldt dat de praktijk nog moet uitwijzen of de aanvullende stappen ook daadwerkelijk bruikbare en betrouwbare data opleveren. Rood wil zeggen dat er nog significante stappen moeten worden gezet om de kenmerken te kunnen construeren omdat er nog geen databronnen beschikbaar zijn met deze gegevens.

3.2 Uitkomsten

In tabel 3 in Bijlage 2 is een samenvatting gegeven van de haalbaarheid per kenmerk. In Bijlage 3 wordt uitgebreider ingegaan op wat dit kenmerk precies inhoudt, waarom deze wel of niet haalbaar is en wat de (potentiële) bron is. In het huidige hoofdstuk geven we een samenvattende toelichting op de uitkomsten.

Beschikbare data

Een deel van de kenmerken is al beschikbaar en kan zonder aanvullende bewerking gebruikt worden voor de modellen. Het gaat dan met name om de demografische kenmerken van de leerling/student zelf.

Mogelijk beschikbaar te maken data

Het is nu nog niet mogelijk om de leerlingen/studenten te koppelen aan hun ouders. Om deze koppeling tussen kinderen en hun ouders (mits de ouders staan ingeschreven in de Persoonsinformatievoorziening Nederlandse Antillen en Aruba (PIVA)) mogelijk te maken moet er een kind-ouderbestand gemaakt worden. Het maken van een dergelijk bestand vergt een grote tijdsinvestering², maar is wel goed mogelijk. Als deze koppeling gemaakt is, is het vervolgens mogelijk om ook de demografische en inkomenskenmerken van de ouders in beeld te brengen op basis van CBS-data. Zonder deze koppeling is het niet mogelijk om de kenmerken van ouders in beeld te brengen.

Een ander deel van de gegevens is nog niet beschikbaar bij het CBS en zal nog binnengehaald moeten worden. Voor een deel van de kenmerken lijkt dit mogelijk. Zo lijkt het erop dat de scholen over registraties beschikken die het mogelijk maken om de leerlingpopulatie in beeld te krijgen. De scholen geven namelijk aan dat zij registreren welke leerlingen bij hen staan ingeschreven. Als het CBS van alle scholen de ingeschreven leerlingen kan ontvangen vormt dat de basis voor het in beeld brengen van de leerlingpopulatie. De vraag hierbij is wel of de scholen over de juiste kenmerken beschikken van de leerlingen om een koppeling mogelijk te maken tussen de leerling/student en het random identificatienummer van het CBS. Alleen met dit identificatienummer is het mogelijk om een koppeling tussen de geleverde data van de scholen en de overige CBS-data te leggen. Dit geldt ook voor overige registraties die het CBS ten behoeve van dit onderzoek mogelijk binnen zal halen. Hoe bruikbaar deze gegevens zijn hangt af van de mogelijkheid om ze te koppelen met andere CBS-data. Hiervoor is bij voorkeur het Sédula-nummer³ nodig en anders het adres zoals bekend in de PIVA, de geboortedatum en het geslacht. De scholen kunnen waarschijnlijk adres, geboortedatum en geslacht leveren maar geven aan niet zeker te weten of dit adres ook overeenkomt met de inschrijving in de PIVA.

De twee andere belangrijke onderdelen waarvoor we afhankelijk zijn van de door de school aan te leveren data zijn de (eind)toetsscores uit het basisonderwijs en gegevens om voortijdig schoolverlaters te identificeren. Zonder deze gegevens is het niet mogelijk om de indicatoren te ontwikkelen. De basisscholen op Bonaire geven aan deze toetsscores te registreren voor alle leerjaren. Inschrijvingen en behaalde diploma's kunnen mogelijk aangeleverd worden door de school voor voortgezet onderwijs en het mbo op Bonaire. Met behulp van deze gegevens is het misschien mogelijk om de leerlingpopulatie in beeld te krijgen en een proxy voor voortijdig schoolverlaten te maken.

Niet beschikbare data

Een deel van de kenmerken is niet uit integrale databronnen te halen. Het betreft hier met name kenmerken met betrekking tot problematiek bij leerlingen/studenten en hun ouders. Ook veel buurtkenmerken zijn niet beschikbaar. Tot slot is het opleidingsniveau van de ouders niet beschikbaar. Dit is een kenmerk waarvan we weten dat het in de Nederlandse modellen van belang is.

Aantallen leerlingen/studenten

Op Bonaire zijn zeven scholen voor het basisonderwijs met in totaal 1 952 leerlingen in schooljaar '22/23. Op Sint Eustatius zijn dit vier scholen met 306 leerlingen en op Saba één school met 150 leerlingen. Op Bonaire is één school voor voortgezet onderwijs en mbo met

² Naar schatting zo'n 300 a 400 uur.

³ In Caribisch Nederland worden verschillende identiteitsdocumenten verstrekt waaronder de Sédula. Dit is een lokale identiteitskaart op de eilanden. Het nummer op deze kaart is het Sédula-nummer van een persoon.

1 325 leerlingen in het voortgezet onderwijs en 748 mbo-studenten in schooljaar '22/23. Op Sint Eustatius en Saba is één school voor voortgezet onderwijs met in schooljaar '22/23 respectievelijk 187 en 103 leerlingen. Daarnaast zijn er op Sint Eustatius en Saba respectievelijk 71 en 14 studenten in het Caribbean Vocational Qualification (CVQ), dit is beroepsonderwijs vergelijkbaar met mbo.

Tabel 1. Aantal leerlingen en scholen in het primair onderwijs, voortgezet onderwijs en Mbo/CVQ op Bonaire, Sint Eustatius en Saba in schooljaar '2022/2023

Schooltype	Bonaire		Sint Eustatius		Saba	
	Leerlingen	Scholen	Leerlingen	Scholen	Leerlingen	Scholen
Primair onderwijs	1 952	7	306	4	150	1
Voortgezet onderwijs	1 325	1	187	1	103	1
Mbo/CVQ	748	1	71	1	14	1

Bron: CBS.

3.3 Conclusie

Onderwijsachterstandenmodel basisonderwijs

Een deel van de benodigde kenmerken om het risico op onderwijsachterstanden te voorspellen lijkt beschikbaar gemaakt te kunnen worden en een klein deel is al beschikbaar. De belangrijkste data die beschikbaar gemaakt dienen te worden zijn de leerlingpopulatie van de scholen en de toetscores. De scholen op Bonaire geven aan dat zij beschikken over deze data. Of dit ook daadwerkelijk bruikbare data is, staat of valt met welke data scholen uiteindelijk aanleveren aan het CBS, en de kwaliteit van de data. Daarnaast moet blijken of deze data vervolgens voor voldoende leerlingen te koppelen zijn met de overige kenmerken. Het lage aantal kinderen in het basisonderwijs op Bonaire is hierin een extra beperking. Er zijn hoge koppelpercentages⁴ nodig om uiteindelijk een voldoende grote onderzoekspopulatie over te houden. Dit geldt niet alleen voor de data afkomstig van de scholen, maar voor alle (ook reeds bij het CBS beschikbare) bronnen.

Mocht in het meest gunstige geval de benodigde data beschikbaar en bruikbaar zijn voor Bonaire, dan is het nog de vraag of dit een kwalitatief goede risico-indicator voor onderwijsachterstanden oplevert. De modelschattingen zelf moeten uitwijzen of de beschikbare kenmerken voldoende voorspellende kracht hebben en het aantal leerlingen groot genoeg is om risico op onderwijsachterstanden te kunnen voorspellen.

Sint Eustatius en Saba hebben een ander schoolsysteem wat het lastig maakt om onderwijsachterstanden voor de drie eilanden gezamenlijk te voorspellen. Voor Sint Eustatius en Saba zullen dus aparte indicatoren ontwikkeld moeten worden. Voor Sint Eustatius en Saba zijn de aantallen zo laag dat het waarschijnlijk niet mogelijk is om kwalitatief goede indicatoren te schatten. Ook daar lijken scholen wel het een en ander te registreren, maar de vraag is of het gezien de aantallen zinvol is om deze gegevens op te vragen. Deze lage aantallen (ook op Bonaire) stellen daarnaast nog hogere eisen aan de kwaliteit van de data om goede indicatoren te kunnen ontwikkelen.

⁴ Het koppelpercentage is het aandeel personen waarvoor het mogelijk is om hun gegevens te verrijken met de benodigde kenmerken middels het koppelen van databestanden.

Voortijdig schoolverlaten voortgezet onderwijs en mbo

Ook voor de vsv-indicator lijkt een deel van de benodigde kenmerken beschikbaar gemaakt te kunnen worden voor Bonaire. Wel zal de school gegevens aan moeten leveren waarmee de populatie vo-leerlingen en mbo-studenten in beeld gebracht kan worden. Daarnaast moet op basis van inschrijvingen en diplomaregistraties van deze leerlingen/studenten afgeleid worden of er sprake is van voortijdig schoolverlaten. Ook hiervoor moet nog blijken of de school deze gegevens daadwerkelijk aan kan leveren en of deze gegevens van voldoende kwaliteit zijn en voor voldoende leerlingen/studenten te koppelen zijn met de overige kenmerken. Het lage aantal leerlingen/studenten is wederom een extra beperking. Er zijn hoge koppelpercentages² nodig om uiteindelijk een voldoende grote onderzoekspopulatie over te houden.

Ook hier geldt dat, mocht de benodigde data beschikbaar gesteld kunnen worden en bruikbaar zijn, het nog de vraag is of er een kwalitatief goede vsv-indicator ontwikkeld kan worden. De modelschattingen zelf moet uitwijzen of de beschikbare kenmerken voldoende voorspellende kracht hebben en het aantal leerlingen groot genoeg is om voortijdig schoolverlaten te kunnen voorspellen.

Zoals eerder vermeld hebben Sint Eustatius en Saba een ander schoolsysteem. Dit maakt het lastig om voortijdig schoolverlaten voor de drie eilanden gezamenlijk te voorspellen. Voor Sint Eustatius en Saba zullen dus aparte indicatoren ontwikkeld moeten worden. Voor Sint Eustatius en Saba zijn de aantallen leerlingen zo laag dat het waarschijnlijk niet mogelijk is om kwalitatief goede indicatoren te schatten. Ook daar lijken scholen wel het een en ander te registreren, maar het is de vraag of het, gezien de lage aantallen, zinvol is om deze gegevens op te vragen. Bovendien stellen de lage aantallen bij elk van de eilanden hoge eisen aan de kwaliteit van de data om goede indicatoren te kunnen ontwikkelen.

4. Advies haalbaarheid indicatoren

4.1 Bonaire

Data scholen Bonaire opvragen

Met deze eerste stap van het haalbaarheidsonderzoek hebben we nu een redelijk beeld van de beschikbaarheid van gegevens. Echter, een deel van de data moet nog wel binnengehaald worden bij het CBS. De belangrijkste onderdelen waarvoor nog data aangeleverd moet worden zijn: 1) de leerlingpopulaties en de toetsscores voor het basisonderwijs, 2) de leerlingpopulaties van het voortgezet onderwijs en mbo en 3) gegevens om voortijdig schoolverlaters te identificeren. Voor Europees Nederland worden de onderwijsinschrijvingen door Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) verzameld en beschikbaar gesteld. Wellicht dat het logisch is dat DUO deze taak ook voor Caribisch Nederland op zich neemt. Zonder deze gegevens is het niet mogelijk om de indicatoren te ontwikkelen. Om zeker te weten of deze data bruikbaar is moeten we de data bekijken en koppelen met overige CBS-data. Indien OCW de haalbaarheid van het ontwikkelen van de onderwijsindicatoren verder wil onderzoeken, dan is de eerste vervolgstap die het CBS aanbeveelt om de benodigde data van de scholen op Bonaire op te gaan vragen. Daarmee zouden we de volgende vragen moeten kunnen beantwoorden:

- Of scholen de gegevens die nodig zijn daadwerkelijk kunnen leveren;
- Voor hoeveel leerlingen ze de gegevens aan kunnen leveren;
- Wat de kwaliteit van de data is;
- Of deze gegevens te koppelen zijn met het random identificatienummer van het CBS, zodat een koppeling met overige data mogelijk is.

Deze stap vergt een grote tijdsinvestering zonder dat we op voorhand weten of dit bruikbare data gaat opleveren.

Vervolgstappen

Pas als blijkt dat scholen de benodigde gegevens kunnen leveren, deze betrouwbaar blijken en voor voldoende leerlingen/studenten te koppelen zijn, is het zinvol om andere vervolgstappen te ondernemen. Ook deze vervolgstappen zijn vereist voor de ontwikkeling van de indicatoren. De vervolgstappen zullen dan het volgende inhouden:

- Kind-ouderkoppeling maken: een bestand ontwikkelen op basis van de PIVA op basis waarvan gegevens van ouders en kinderen te koppelen zijn. Deze stap is noodzakelijk om kenmerken van ouders mee te kunnen nemen.
- Overige externe data binnenhalen: naast data van scholen zijn er nog enkele andere kenmerken die het CBS nog niet beschikbaar heeft en die binnengehaald moeten worden (zie bijlage 2).
- Datakwaliteit beoordelen: beoordelen of kwaliteit van de beschikbaar gemaakte data goed is. Dit geldt voor zowel de binnengehaalde nieuwe data, als de kenmerken van ouders die middels de kind-ouderkoppeling beschikbaar zijn gemaakt. Pas als de datakwaliteit goed genoeg is, kan deze gebruikt worden voor de ontwikkeling van de indicatoren. Als de data incompleet is, kan beoordeeld worden of het zinvol is om deze data te imputeren (bijschatten).

Ook voor bovenstaande vervolgstappen geldt dat ze een grote tijdsinvestering vergen zonder dat we op voorhand weten of het bruikbare data op zal leveren.

Als de kind-ouderkoppeling gemaakt is en de datakwaliteit van de benodigde kenmerken goed genoeg is bevonden kunnen de volgende stappen ondernomen worden:

- Risico-indicator voor de kans op onderwijsachterstanden schatten: in deze stap zal eerst op basis van modelschattingen worden bekeken welk analysemodel met welke kenmerken het beste de schoolprestaties van leerlingen voorspelt en of dit model van voldoende kwaliteit is. Als het model van voldoende kwaliteit is dan kunnen op basis van dit model onderwijsachterstanden per school worden berekend.
- Indicator om de kans op vsv te schatten: in deze stap zal op basis van logistische regressies worden bekeken welke model met welke kenmerken het beste de kans op vsv voorspelt en of dit een model van voldoende kwaliteit is. Er zal in principe een apart model worden geschat voor enerzijds het vo en anderzijds het mbo. Als deze modellen kwalitatief goed zijn dan kunnen op basis van deze modellen vsv-indicatoren worden bepaald.

4.2 Sint Eustatius en Saba

Lage aantallen leerlingen

De leerlingaantallen op Sint Eustatius en Saba voor zowel het basisonderwijs, voortgezet onderwijs als de CVQ zijn laag. Daarnaast zullen er waarschijnlijk ook nog leerlingen afvallen doordat hun gegevens niet te koppelen zijn aan overige data of doordat kenmerken onbekend zijn. Dit zal het lastig maken om betrouwbare onderwijsindicatoren te schatten. Daarbij is er per schooltype maar één school per eiland. Daarom zien wij drie opties:

1. De eerste optie is, om gezien de lage aantallen leerlingen, geen vervolgstappen te ondernemen voor Sint Eustatius en Saba.
2. De tweede optie is om net als voor Bonaire alle data op te vragen bij de scholen om zo na te gaan of de scholen de benodigde gegevens kunnen leveren en of deze bruikbaar zijn. Door het lage aantal leerlingen is de kans wel groot dat het alsnog niet mogelijk is om betrouwbare indicatoren te schatten. Deze kans is nog groter dan voor Bonaire.
3. De derde optie is om voor Sint Eustatius en Saba enkel bij de scholen op te vragen welke leerlingen/studenten staan ingeschreven en alleen van deze data na te gaan hoe goed de koppeling met het random identificatienummer is. Als dit voor het grootste deel van de leerlingen mogelijk is, kunnen we de kenmerken van de leerlingpopulaties (en hun ouders) in beeld brengen. Mocht het voor Bonaire uiteindelijk mogelijk blijken om betrouwbare indicatoren te ontwikkelen, kunnen we de inzichten gebruiken om de kenmerken van leerlingen (en hun ouders) op Sint Eustatius en Saba te interpreteren. Op deze manier valt er mogelijk iets te zeggen over de 'kwetsbaarheid' van de scholen op Sint Eustatius en Saba.

Een eerste stap is om in overleg met CBS en OCW te besluiten welke van deze drie opties gekozen wordt. Pas dan kunnen vervolgstappen bepaald worden. Mocht gekozen worden voor optie 2 of 3 dan is de kans groot, gezien de lage aantallen leerlingen, dat het uiteindelijk niet lukt om uitspraken te doen over kans op onderwijsachterstanden en voortijdig schoolverlaten. Daarnaast is het ook mogelijk dat de datakwaliteit van de beschikbaar gemaakte data onvoldoende is en deze daarmee niet bruikbaar zijn.

Bijlage 1 Kenmerken onderwijsmodellen Europees Nederland

Tabel 2. Kenmerken onderzocht en uiteindelijk meegenomen in model voor onderwijsindicatoren (kans op onderwijsachterstand in het basisonderwijs, vsv-voortgezet onderwijs en vsv-mbo) voor Europees Nederland

Kenmerk	Achterstanden- bo	Vsv-vo	Vsv-Mbo
Schoolprestaties			
Cito-scores/Eindtoetscores Basisonderwijs	In model		
NSCCT-scores	In model		
Voortijdig schoolverlaten			
Wel/geen voortijdig schoolverlater op peilmoment		In model	In model
Kenmerken leerling/student			
Herkomstland/migratieachtergrond	Onderzocht	Onderzocht	Onderzocht
Migratiegeneratie	Onderzocht		
Geslacht	Onderzocht	Onderzocht	In model
Leeftijd		In model	In model
Vluchtelingenkind	Onderzocht		
Verblijfsduur leerling		Onderzocht	Onderzocht
Leerling ontvangt zorg	Onderzocht		
Leerling is een zorgleerling	Onderzocht		
Thuis taal	Onderzocht		
Aantal gewerkte uren		Onderzocht	Onderzocht
Kenmerken huishouden			
Huishoudentype	Onderzocht		
Financiële welvaart huishouden		In model	In model
Bruto huishoudinkomen	Onderzocht		
Huishoudinkomen onder de lage inkomensgrens		Onderzocht	Onderzocht
Kenmerken ouders			
Hoogst behaalde opleiding moeder	In model	Onderzocht	In model
Hoogst behaalde opleiding vader	In model	Onderzocht	Onderzocht
Herkomstland ouders	In model	Onderzocht	Onderzocht
Migratiegeneratie moeder	Onderzocht		
Migratiegeneratie vader	Onderzocht		
Ontbrekende moeder	Onderzocht		
Ontbrekende vader	Onderzocht		
Moeder overleden	Onderzocht		
Vader overleden	Onderzocht		
Inkomstenbron moeder	Onderzocht		
Inkomstenbron vader	Onderzocht		
Persoonlijk bruto inkomen moeder	Onderzocht		
Persoonlijk bruto inkomen vader	Onderzocht		
Inkomen juridische ouders	Onderzocht		
Verblijfsduur moeder	In model		

Verblijfsduur vader	Onderzocht		
Burgerlijke staat (gescheiden) moeder	Onderzocht		
Burgerlijke staat (gescheiden) vader	Onderzocht		
Ouders zijn niet-samenwonend	Onderzocht		
Ouderlijke structuur		In model	In model
Leeftijd moeder	Onderzocht		
Leeftijd vader	Onderzocht		
Aanwezigheid van problemen bij leerling/student of ouders			
Psychosociale problemen leerling/student		Onderzocht	In model
Psychosociale problemen ouders		Onderzocht	Onderzocht
Langdurige gezondheidsproblemen		Onderzocht	Onderzocht
Acute gezondheidsproblemen		Onderzocht	Onderzocht
Wanbetaler ZVW premie ouders		Onderzocht	Onderzocht
Problematische schulden persoonlijk en/of huishouden		In model	In model
Verdachte van een misdrijf		In model	In model
Moeder is ooit verdachte geweest	Onderzocht		
Vader is ooit verdachte geweest	Onderzocht		
Moeder ontvanger schuldhulpverlening (in de zin van de wet schuldsanering natuurlijke personen, wspan) op peilmoment	In model		
Vader ontvanger schuldhulpverlening (in de zin van de wspan) op peilmoment	In model		
Schoolkenmerken (o.b.v. populatie in onderzoeksbestand)			
Aandeel niet-westerse leerlingen	Onderzocht		
Aandeel leerlingen met ouders met een lage opleiding	Onderzocht		
Aandeel leerlingen met ouders met een hoge opleiding	Onderzocht		
Gemiddelde opleidingsniveau (op basis van opleiding moeder)	In model		
Aandeel leerlingen met ouders met een laag inkomen	Onderzocht		
Buurtkenmerken			
Stedelijkheid	Onderzocht	Onderzocht	In model
Aandeel niet-westerse migratieachtergrond	Onderzocht		
Aandeel minima	Onderzocht		
Aandeel huishoudens met lage inkomens	Onderzocht		
Aandeel personen met bijstand	Onderzocht		
Lage welvaart in de buurt		Onderzocht	Onderzocht
Gemiddelde WOZ-waarde	Onderzocht		
Aandeel huurwoningen	Onderzocht		
Leefbaarheid	Onderzocht		
Jeugdwerkloosheid		Onderzocht	Onderzocht
Onderwijsgerelateerde kenmerken vo			
Onderwijssoort		In model	Onderzocht
Vertraging		In model	Onderzocht
Ongeoorloofd verzuim (bureau Halt)		Onderzocht	Onderzocht
Onderwijsgerelateerde kenmerken Mbo			
Niveau		Onderzocht	In model
Leerweg		Onderzocht	In model
Studierichting		Onderzocht	In model
Niveau van vooropleiding		Onderzocht	Onderzocht

Bijlage 2 Haalbaarheid per kenmerk

Tabel 3. Samenvatting van de haalbaarheid van kenmerken voor onderwijsmodellen Caribisch Nederland (groen = kenmerk is beschikbaar, oranje = kenmerk kan gemaakt worden met aanvullend onderzoek en middelen, rood = kenmerk is niet beschikbaar)

Kenmerk	Haalbaarheid		
	bo	vo	mbo
Leerlingenpopulatie			
Leerling op basisonderwijs	oranje		
Leerling op voortgezet onderwijs		oranje	
Student mbo/CVQ			oranje
Schoolprestaties			
Cito-scores/Eindtoetscores Basisonderwijs	rood		
NSCCT-scores	rood		
Toetsscores LVS basisonderwijs	oranje		
Voortijdig schoolverlaten			
Wel/geen voortijdig schoolverlater op peilmoment		oranje	oranje
Kenmerken leerling/student			
Herkomstland/migratieachtergrond	groen	groen	groen
(Ouders) geboren in het buitenland	groen	groen	groen
Geslacht	groen	groen	groen
Leeftijd	groen	groen	groen
Vluchtelingenkind	rood	rood	rood
Verblijfsduur leerling	groen	groen	groen
Leerling ontvangt zorg	rood	rood	rood
Leerling is een zorgleerling	rood	rood	rood
Thuis taal	rood	rood	rood
Aantal gewerkte uren	rood	rood	rood
Heeft (bij)baan	groen	groen	groen
Kenmerken huishouden			
Huishoudentype	groen	groen	groen
Financiële welvaart huishouden	oranje	oranje	oranje
Bruto huishoudinkomen	oranje	oranje	oranje
Huishoudinkomen onder de lage inkomensgrens	oranje	oranje	oranje
Kenmerken ouders			
Hoogst behaalde opleiding moeder	rood	rood	rood
Hoogst behaalde opleiding vader	rood	rood	rood
Herkomstland ouders	oranje	oranje	oranje
(Moeder) geboren in het buitenland	oranje	oranje	oranje
(Vader) geboren in het buitenland	oranje	oranje	oranje
Ontbrekende moeder	oranje	oranje	oranje
Ontbrekende vader	oranje	oranje	oranje
Moeder overleden	oranje	oranje	oranje
Vader overleden	oranje	oranje	oranje
Inkomstenbron moeder	oranje	oranje	oranje
Inkomstenbron vader	oranje	oranje	oranje

Persoonlijk bruto inkomen moeder			
Persoonlijk bruto inkomen vader			
Inkomen juridische ouders			
Verblijfsduur moeder			
Verblijfsduur vader			
Burgerlijke staat (gescheiden) moeder			
Burgerlijke staat (gescheiden) vader			
Ouders zijn niet-samenwonend			
Ouderlijke structuur			
Leeftijd moeder			
Leeftijd vader			
Aanwezigheid van problemen bij leerling/student of ouders			
Psychosociale problemen leerling/student			
Psychosociale problemen ouders			
Langdurige gezondheidsproblemen			
Acute gezondheidsproblemen			
Wanbetaler ZVW premie ouders			
Problematische schulden persoonlijk en/of huishouden			
Verdachte van een misdrijf			
Moeder is ooit verdachte geweest			
Vader is ooit verdachte geweest			
Moeder ontvanger schuldhulpverlening (in de zin van de wet schuldsanering natuurlijke personen, wsnp) op peilmoment			
Vader ontvanger schuldhulpverlening (in de zin van de wsnp) op peilmoment			
Schoolkenmerken (o.b.v. populatie in onderzoeksbestand)			
Aandeel leerlingen met migratieachtergrond			
Aandeel leerlingen met ouders met een lage opleiding			
Aandeel leerlingen met ouders met een hoge opleiding			
Gemiddelde opleidingsniveau (op basis van opleiding moeder)			
Aandeel leerlingen met ouders met een laag inkomen			
Buurtkenmerken			
Stedelijkheid			
Aandeel met migratieachtergrond			
Aandeel minima			
Aandeel huishoudens met lage inkomens			
Aandeel personen met bijstand			
Lage welvaart in de buurt			
Gemiddelde WOZ-waarde			
Gemiddelde verkoopwaarde van woningen			
Aandeel huurwoningen			
Leefbaarheid			
Jeugdwerkloosheid			
Onderwijsgerelateerde kenmerken vo			
Onderwijssoort			
Vertraging			
Ongeoorloofd verzuim (bureau Halt)			
Onderwijsgerelateerde kenmerken Mbo			

Niveau			
Leerweg			
Studierichting			
Niveau van vooropleiding			

Bijlage 3 Uitgebreide beschrijving per kenmerk

Legenda:

	Kenmerk is beschikbaar
	Kenmerk kan gemaakt worden met aanvullend onderzoek en middelen
	Kenmerk is niet beschikbaar

Leerlingenpopulaties:

Naam		Leerling op basisonderwijs
Definitie		Ingeschreven op basisschool in Caribisch Nederland.
Toelichting		Nodig om te weten welke personen tot de leerlingenpopulatie op basisscholen behoren. Hierbij is ook van belang dat we weten op welke basisschool de leerling staat ingeschreven.
Bron		Basisscholen
Naam		Leerling op voortgezet onderwijs
Definitie		Ingeschreven op voorgezet onderwijs in Caribisch Nederland.
Toelichting		Nodig om te weten welke personen tot de leerlingenpopulatie op het voortgezet onderwijs behoren. Hierbij is ook van belang dat we weten op welke school de leerling staat ingeschreven.
Bron		Scholen voor voorgezet onderwijs
Naam		Student mbo/CVQ
Definitie		Ingeschreven op mbo of CVQ in Caribisch Nederland.
Toelichting		Nodig om te weten welke personen student op het mbo of CVQ zijn. Hierbij is ook van belang dat we weten op welke school de student staat ingeschreven.
Bron		Scholen voor mbo/CVQ

Schoolprestaties:

Naam		Cito-scores/Eindtoetscores Basisonderwijs
Definitie		Scores van leerlingen op de Cito Eindtoets Basisonderwijs of Centrale Eindtoets.
Toelichting		
Bron		n.v.t.
Naam		NSCCT-score
Definitie		Niet-schoolse cognitieve capaciteiten-toets, bedoeld om te fungeren als een IQ-toets.
Toelichting		Deze toetsen worden niet aangeboden op Caribisch Nederland en zijn daarom niet beschikbaar
Bron		n.v.t.

Naam		Toetsscores LVS basisonderwijs
Definitie		Dit betreft de toetsen die gebruikt worden voor het LVS op Bonaire, Saba en Sint-Eustatius. Op Bonaire worden IEP-toetsen gehouden sinds 2018 voor groep 8 en sinds 2019 voor groepen 3 t/m 7. Op Saba en Sint Eustatius worden verschillende toetsen gebruikt, zoals de HMH en de CPEA.
Toelichting		De scholen op Bonaire registreren de leerlingen en hun IEP-scores, inclusief het geslacht en de geboortedatum van de leerlingen. Het is nog onduidelijk of het actuele adres van de leerlingen ook geregistreerd wordt. Voor Saba en Sint Eustatius moet de mogelijkheid om de toetsscores op te vragen nog uitgebreider verkend worden, maar er lijkt ook wel het een en ander mogelijk. Voor alle drie de eilanden geldt dat een opvraag bij de scholen meer duidelijkheid zal geven over de bruikbaarheid van de toetsscores.
Bron		Basisscholen

Voortijdig schoolverlaten:

Naam		Voortijdig schoolverlater (vsv)
Definitie		Voortijdig schoolverlaters zijn jongeren tot 27 jaar die aan het begin van het schooljaar ingeschreven zijn op een school en op dat moment geen startkwalificatie hadden en een jaar later niet meer ingeschreven zijn in het onderwijs en (nog steeds) geen startkwalificatie hebben.
Toelichting		Het CBS leidt vsv'ers af op basis van onderwijsbestanden. Deze bestanden zijn niet beschikbaar voor Caribisch Nederland. Het is misschien mogelijk om iets vergelijkbaars af te leiden op basis van de informatie van de scholen zelf. Nog onduidelijk is of de informatie van de scholen compleet genoeg is om dit ook daadwerkelijk op een kwalitatief goede manier te kunnen afleiden.
Bron		Scholen

Kenmerken van leerling/student:

Naam		Herkomstland/migratieachtergrond
Definitie		Land waarmee een persoon verbonden is op basis van het geboorteland van de ouders of van zichzelf.
Toelichting		Het onderscheid westers/niet-westers wordt niet meer gemaakt door het CBS. Wel kan gekeken worden naar het land of landengroep waar de herkomst van een persoon ligt.
Bron		Persoonsinformatievoorziening Nederlandse Antillen en Aruba (PIVA)
Naam		(Ouders) in het buitenland geboren
Definitie		Kenmerk dat aangeeft of het kind zelf en geen, één of twee ouders in het buitenland geboren zijn. Dit kenmerk vervangt het kenmerk 'generatie'.
Toelichting		

Bron		Persoonsinformatievoorziening Nederlandse Antillen en Aruba (PIVA)
Naam		Geslacht
Definitie		Het geslacht van de leerling.
Toelichting		
Bron		Persoonsinformatievoorziening Nederlandse Antillen en Aruba (PIVA)
Naam		Leeftijd
Definitie		Leeftijd van de leerling op peilmoment.
Toelichting		
Bron		Persoonsinformatievoorziening Nederlandse Antillen en Aruba (PIVA)
Naam		Vluchtelingenkind
Definitie		
Toelichting		Deze variabele is voor Caribisch Nederland minder relevant dan voor Europees Nederland. Dit is niet integraal beschikbaar voor leerlingen in Caribisch Nederland. Wel kan op basis van herkomst bepaald worden of leerlingen afkomstig zijn uit een land van waaruit gevlucht wordt (denk aan Venezuela), maar of het daadwerkelijk een vluchtelingenkind betreft valt niet te achterhalen.
Bron		n.v.t.
Naam		Verblijfsduur leerling
Definitie		Verstreken tijd sinds migratiedatum.
Toelichting		Van personen die zich van buiten Caribisch Nederland in Caribisch Nederland vestigen is de datum van vestiging en het land van waar men vandaan komt vastgelegd.
Bron		Persoonsinformatievoorziening Nederlandse Antillen en Aruba (PIVA)
Naam		Leerling ontvangt zorg
Definitie		Kind ontvangt eerste- en/of tweedelijns GGZ.
Toelichting		Op Caribisch Nederland is Mental Health Caribbean (MHC) verantwoordelijk voor problemen rondom GGZ. Ze zijn aanwezig op alle drie de eilanden. Het is nog onduidelijk of de organisatie patiënten registreert, en of de organisatie ook jeugdzorg verleent aan kinderen.
Bron		Mental Health Caribbean (MHC)
Naam		Leerling is een zorgleerling
Definitie		Kind is een zorgleerling volgens Cohort Onderzoek OnderwijsLoopbanen (COOL), uitgevoerd onder leerlingen van 5 tot 18 jaar.

Toelichting		COOL is alleen uitgevoerd voor leerlingen in Europees Nederland en daardoor niet beschikbaar voor Caribisch Nederland.
Bron		n.v.t.
Naam		Thuis taal
Definitie		De taal die gesproken wordt in het gezin van de leerling.
Toelichting		Hierover is voor Caribisch Nederland geen integrale data beschikbaar. De school weet dit vaak wel, maar dit wordt niet standaard geregistreerd.
Bron		n.v.t.
Naam		Aantal gewerkte uren
Definitie		Het aantal gewerkte uren van de jongere, op basis van de deeltijdfactoren (DTF) van alle banen die jongere heeft gehad. Verdeel in 3 categorieën: jongere werkt niet, DTF 0,3 of lager en DTF 0,3 of hoger.
Toelichting		Deze indicator is niet beschikbaar voor Caribisch Nederland, maar wel zijn er alternatieve kenmerken van banen beschikbaar (zoals het aantal jaar dat iemand een baan heeft) in de Verzamelde Loonstaat Caribisch Nederland (VLS)
Bron		n.v.t.
Naam		Heeft (bij)baan
Definitie		Heeft een baan als werknemer volgens de VLS.
Toelichting		Dit kenmerk kan eventueel als (slechter) alternatief voor aantal gewerkte uren dienen.
Bron		Verzamelde Loonstaat Caribisch Nederland (VLS)

Kenmerken huishouden:

Naam		Huishoudentype
Definitie		Typering van het huishouden op basis van de onderlinge relaties van de personen binnen het huishouden.
Toelichting		
Bron		Persoonsinformatievoorziening Nederlandse Antillen en Aruba (PIVA)
Naam		Financiële welvaart huishouden
Definitie		De financiële welvaart van een huishouden gebaseerd op zowel het gestandaardiseerd inkomen als het vermogen. Na rangschikking op basis van het inkomen en vermogen is de financiële welvaart van een huishouden bepaald uit de som van het cumulatieve aandeel in het totale inkomen en het cumulatieve aandeel in het totale vermogen. Deze zijn dan verdeeld in percentielen, van laag naar hoog.
Toelichting		Niet beschikbaar voor huishoudens, maar er kan op basis van inkomensgegevens wel iets gezegd worden over de welvaart van huishoudens. Als de koppeling tussen ouders en

		<p>kinderen gemaakt is kan dit op basis van de Inkomensstatistiek Caribisch Nederland bepaald (INKCN) worden voor het huishouden.</p> <p>Kanttekening hierbij is dat de brongegevens niet in alle gevallen konden worden gekoppeld aan het random identificatienummer van het CBS (Rinpersoon). Een gedeelte van de gegevens kan hierdoor niet benut worden en alleen (personen in) particuliere huishoudens met een waargenomen inkomen kunnen worden meegenomen.</p>
Bron		Inkomensstatistiek Caribisch Nederland (INKCN)
Naam		Besteedbaar huishoudinkomen
Definitie		Het bruto inkomen uit arbeid, eigen onderneming, vermogen, uitkeringen en ontvangen overdrachten, verminderd met betaalde inkomensoverdrachten, premies werknemersverzekeringen, premies zorgverzekeringen, en belastingheffing op inkomen en vermogen.
Toelichting		<p>Als de koppeling tussen ouders en kinderen gemaakt is kan dit op basis van de Inkomensstatistiek Caribisch Nederland (INKCN) bepaald worden voor het huishouden.</p> <p>Kanttekening hierbij is dat de brongegevens niet in alle gevallen konden worden gekoppeld aan het random identificatienummer van het CBS (Rinpersoon). Een gedeelte van de gegevens kan hierdoor niet benut worden en alleen (personen in) particuliere huishoudens met een waargenomen inkomen kunnen worden meegenomen.</p>
Bron		Inkomensstatistiek Caribisch Nederland (INKCN)
Naam		Huishoudinkomen onder de lage inkomensgrens
Definitie		Het inkomen van een huishouden ten opzichte van het ijkpunt sociaal minimum.
Toelichting		<p>Als de koppeling tussen ouders en kinderen gemaakt is kan dit op basis van de Inkomensstatistiek Caribisch Nederland (INKCN) bepaald worden voor het huishouden.</p> <p>Het ijkpunt sociaal minimum is het bedrag dat het huishouden na beoogde structurele kostenverlaging van uitgavenposten (waar de overheid door ingezet beleid invloed op heeft, zoals uitgaven aan wonen en kinderopvang) minimaal nodig heeft om in de kosten voor levensonderhoud te kunnen voorzien.</p> <p>Kanttekening hierbij is dat de brongegevens niet in alle gevallen konden worden gekoppeld aan het random identificatienummer van het CBS (Rinpersoon). Een gedeelte van de gegevens kan hierdoor niet benut worden en alleen</p>

		(personen in) particuliere huishoudens met een waargenomen inkomen kunnen worden meegenomen.
Bron		Inkomensstatistiek Caribisch Nederland (INKCN)

Kenmerken ouders:

Naam		Hoogst behaalde opleidingsniveau moeder/vader
Definitie		Opleidingsniveau van de juridische ouders, verdeeld in laag, midden en hoog.
Toelichting		Beschikbaar in het Arbeidskrachtenonderzoek (AKO) van Caribisch Nederland, maar dit betreft alleen een steekproef (die te klein is). Een koppeling tussen de PIVA en opleidingsgegevens van het CBS (HOOGSTEOPLTAB) levert het volgende op: 12 procent van de 20 tot 55-jarigen op Caribisch Nederland heeft een bekend opleidingsniveau volgens de opleidingsgegevens van het CBS. Oftewel, voor een groot deel van de ouders geldt dat het opleidingsniveau niet bekend is.
Bron		n.v.t.
Naam		Herkomstland moeder/vader
Definitie		Land waarmee een persoon verbonden is op basis van het geboorteland van de ouders of van zichzelf.
Toelichting		Het onderscheid westers/niet-westers wordt niet meer gemaakt door het CBS. Wel kan gekeken worden naar het land of landengroep waar de herkomst van een persoon ligt.
Bron		Persoonsinformatievoorziening Nederlandse Antillen en Aruba (PIVA)
Naam		(Ouders) geboren in het buitenland
Definitie		Kenmerk dat aangeeft of geen, één of twee ouders in het buitenland geboren zijn. Dit kenmerk vervangt het kenmerk 'generatie'.
Toelichting		
Bron		Persoonsinformatievoorziening Nederlandse Antillen en Aruba (PIVA)
Naam		Ontbrekende moeder/vader
Definitie		Moeder/vader onbekend in PIVA
Toelichting		Indien kenmerken van de moeder ontbreken in de PIVA spreken we van een ontbrekende moeder/vader.
Bron		Persoonsinformatievoorziening Nederlandse Antillen en Aruba (PIVA)
Naam		Moeder/vader overleden
Definitie		Moeder/vader van leerling is overleden.
Toelichting		De PIVA bevat de datum van overlijden van alle personen die sinds 1 januari 2009 zijn overleden en in de PIVA ingeschreven stonden op de datum van overlijden.

		Als de koppeling tussen ouders en kinderen gemaakt is, kan nagegaan worden of een ouder overleden is. Als de ouder voor 2009 is overleden is dit niet zichtbaar. Dat zal voor de huidige leerlingen in het primair onderwijs geen probleem zijn, maar mochten we verder in de tijd terug willen kijken, dan kan dit wel een probleem zijn.
Bron		Persoonsinformatievoorziening Nederlandse Antillen en Aruba (PIVA)
Naam		Inkomstenbron moeder/vader
Definitie		Inkomstenbron van de juridische moeder/vader. Verdeeld in 2 categorieën: inkomen uit werk (1) en zonder inkomen of met uitkering (2)
Toelichting		Als de koppeling tussen ouders en kinderen gemaakt is kan dit op basis van de Inkomensstatistiek Caribisch Nederland (INKCN) bepaald worden voor de ouders. Kanttekening hierbij is dat de brongegevens niet in alle gevallen konden worden gekoppeld aan het random identificatienummer van het CBS (Rinpersoon). Een gedeelte van de gegevens kan hierdoor niet benut worden en alleen (personen in) particuliere huishoudens met een waargenomen inkomen kunnen worden meegenomen.
Bron		Inkomensstatistiek Caribisch Nederland (INKCN)
Naam		Persoonlijk bruto inkomen moeder/vader
Definitie		Het persoonlijk primair inkomen uit arbeid en eigen onderneming, aangevuld met inkomen uit uitkeringen inkomensverzekeringen en sociale voorzieningen (met uitzondering van kinderbijslag en kindgebonden budget) en ontvangen inkomensoverdrachten, zoals partneralimentatie. Ontvangen gebonden overdrachten zoals huurtoeslag en tegemoetkoming studiekosten behoren niet tot het persoonlijk bruto inkomen.
Toelichting		Als de koppeling tussen ouders en kinderen gemaakt is kan dit op basis van de Inkomensstatistiek Caribisch Nederland (INKCN) bepaald worden voor de ouders. Kanttekening hierbij is dat de brongegevens niet in alle gevallen konden worden gekoppeld aan het random identificatienummer van het CBS (Rinpersoon). Een gedeelte van de gegevens kan hierdoor niet benut worden en alleen (personen in) particuliere huishoudens met een waargenomen inkomen kunnen worden meegenomen.
Bron		Inkomensstatistiek Caribisch Nederland (INKCN)

Naam		Inkomen juridische ouders
Definitie		Bruto persoonlijk inkomen van de juridische ouders samengenomen.
Toelichting		Als de koppeling tussen ouders en kinderen gemaakt is kan dit op basis van de Inkomensstatistiek Caribisch Nederland (INKCN) bepaald worden voor de ouders. Kanttekening hierbij is dat de brongegevens niet in alle gevallen konden worden gekoppeld aan het random identificatienummer van het CBS (Rinpersoon). Een gedeelte van de gegevens kan hierdoor niet benut worden en alleen (personen in) particuliere huishoudens met een waargenomen inkomen kunnen worden meegenomen.
Bron		Inkomensstatistiek Caribisch Nederland (INKCN)
Naam		Verblijfsduur moeder/vader
Definitie		Verstreken tijd sinds migratiedatum moeder/vader.
Toelichting		Van personen die zich van buiten Caribisch Nederland in Caribisch Nederland vestigen is de datum van vestiging en het land van waar men vandaan komt vastgelegd. Als de koppeling tussen ouders en kinderen gemaakt is kan op basis van deze informatie nagegaan worden wat de verblijfsduur van de moeder/vader is.
Bron		Persoonsinformatievoorziening Nederlandse Antillen en Aruba (PIVA)
Naam		Burgerlijke staat (gescheiden) moeder/vader
Definitie		Formele positie van een persoon waarbij wordt verwezen naar het huwelijk en het geregistreerd partnerschap.
Toelichting		Als de koppeling tussen ouders en kinderen gemaakt is kan op basis van informatie uit de PIVA nagegaan worden wat de burgerlijke staat van de ouders is.
Bron		Persoonsinformatievoorziening Nederlandse Antillen en Aruba (PIVA)
Naam		Ouders zijn niet-samenwonend
Definitie		Ouders wonen niet in hetzelfde huishouden.
Toelichting		Als de koppeling tussen ouders en kinderen gemaakt is kan op basis van informatie uit de PIVA nagegaan worden of de ouders op hetzelfde adres wonen.
Bron		Persoonsinformatievoorziening Nederlandse Antillen en Aruba (PIVA)
Naam		Ouderlijke structuur
Definitie		Woont leerling op hetzelfde adres als juridische ouders?

Toelichting		Als de koppeling tussen ouders en kinderen gemaakt is kan op basis de PIVA nagegaan worden of het kind op hetzelfde adres staat ingeschreven als de ouder(s).
Bron		Persoonsinformatievoorziening Nederlandse Antillen en Aruba (PIVA)
Naam		Leeftijd moeder/vader
Definitie		Leeftijd van de moeder/vader
Toelichting		Als de koppeling tussen ouders en kinderen gemaakt is kan op basis van informatie uit de PIVA nagegaan worden wat de leeftijd van de ouders is.
Bron		Persoonsinformatievoorziening Nederlandse Antillen en Aruba (PIVA)

Aanwezigheid van problemen bij leerling/student of ouders:

Naam		Psychosociale problemen (leerling, student en juridische ouders).
Definitie		Om psychosociale problemen te meten worden twee verschillende bronnen gebruikt: jeugdhulp en GGZ-kosten. Jeugdhulp wordt gebruikt om de psychosociale problemen van de leerling/student, die jonger is dan 18 jaar, in kaart te brengen. Voor leerlingen of studenten vanaf 18 jaar en voor de juridische ouders wordt ook gekeken naar kosten voor basis GGZ-zorg of kosten voor specialistische GGZ-zorg als indicator voor psychosociale problemen.
Toelichting		Mental Health Caribbean (MHC) verzorgt het gehele palet van GGZ op Caribisch Nederland. MHC Kind & Jeugd verzorgt ook de jeugdhulp op Caribisch Nederland. Het is nog onduidelijk of zij op dit moment de gegevens registreren van de patiënten.
Bron		Mental Health Caribbean (MHC)
Naam		Langdurige gezondheidsproblemen
Definitie		Indicator die aangeeft of een persoon wel of geen langdurige gezondheidsproblemen heeft. Dit wordt gemeten door te kijken naar veelvuldig medicijngebruik.
Toelichting		Niet beschikbaar, aangezien er geen registratie is van het medicijngebruik op Caribisch Nederland
Bron		n.v.t.
Naam		Acute gezondheidsproblemen
Definitie		Indicator die aangeeft of een persoon wel of geen acute gezondheidsproblemen heeft. Acute gezondheidsproblemen zijn gemeten door te kijken naar hoge ziekenhuiskosten.
Toelichting		Niet beschikbaar, aangezien er geen centrale instantie is die ziekenkosten bijhoudt op Caribisch Nederland.
Bron		n.v.t.

Naam		Wanbetaler ZVW premie ouders
Definitie		Ouders hebben 6 maanden of langer hun zorgpremie niet betaald en staan geregistreerd als wanbetaler.
Toelichting		Dit wordt niet integraal geregistreerd zoals voor Europees Nederland het geval is.
Bron		n.v.t.
Naam		Problematische schulden (persoonlijk en/of in huishouden)
Definitie		
Toelichting		Er zijn geen integrale bronnen beschikbaar waarin dit bijgehouden wordt.
Bron		n.v.t.
Naam		Verdachte van een misdrijf
Definitie		Geregistreerd door de politie als verdacht van een misdrijf
Toelichting		De politie op Bonaire geeft aan dit te registreren. Nog onbekend is of dit ook het geval is op Saba en St. Eustatius. Daarnaast is ook niet duidelijk of de juiste persoonsgegevens geregistreerd worden om een koppeling met CBS-gegevens te maken.
Bron		Politie
Naam		Moeder/vader zijn ooit verdachte geweest
Definitie		Ouders zijn ooit geregistreerd door de politie als verdacht van een misdrijf
Toelichting		De politie op Bonaire geeft aan dit te registreren. Nog onbekend is of dit ook het geval is op Saba en St. Eustatius. Daarnaast is ook niet duidelijk of de juiste persoonsgegevens geregistreerd worden om een koppeling met CBS-gegevens te maken.
Bron		Politie
Naam		Moeder/vader ontvanger schuldhulpverlening (in de zin van de wet schuldsanering natuurlijke personen, wsnp) op peilmoment
Definitie		
Toelichting		Hierover is voor Caribisch Nederland geen integrale data beschikbaar.
Bron		n.v.t.

Schoolkenmerken (o.b.v. populatie in onderzoeksbestand):

Naam		Aandeel leerlingen met migratieachtergrond
Definitie		
Toelichting		Dit zou afgeleid kunnen worden op basis van het leerlingenbestand en de PIVA. Het onderscheid westers/niet-westers wordt niet meer gemaakt door het CBS. Aandeel met een bepaald herkomstland is eventueel wel mogelijk. Zie ook: herkomstland/migratieachtergrond

Bron		Persoonsinformatievoorziening Nederlandse Antillen en Aruba (PIVA)
Naam		Aandeel leerlingen met ouders met een lage/hoge opleiding
Definitie		
Toelichting		Zie: hoogst behaalde opleiding moeder/vader
Bron		n.v.t.
Naam		Gemiddelde opleidingsniveau (op basis van opleiding moeder)
Definitie		
Toelichting		Zie: hoogst behaalde opleiding moeder/vader
Bron		n.v.t.
Naam		Aandeel leerlingen met ouders met een laag inkomen
Definitie		
Toelichting		Dit zou afgeleid kunnen worden op basis van het leerlingenbestand en de inkomensgegevens. Zie ook: huishoudinkomen onder de lage inkomensgrens.
Bron		Inkomensstatistiek Caribisch Nederland (INKCN)

Buurtkenmerken:

Naam		Stedelijkheid
Definitie		Maatstaf voor concentratie van menselijke activiteiten op basis van de omgevingsadressendichtheid (oad).
Toelichting		De mate van stedelijkheid wordt voor Caribisch Nederland niet bepaald, maar is ook minder relevant dan voor Europees Nederland.
Bron		n.v.t.
Naam		Aandeel met migratieachtergrond
Definitie		
Toelichting		Dit kan op basis van de PIVA afgeleid worden. Het onderscheid westers/niet-westers wordt niet meer gemaakt door het CBS. Aandeel met een bepaald herkomstland is eventueel wel mogelijk. Zie ook: herkomstland/migratieachtergrond.
Bron		Persoonsinformatievoorziening Nederlandse Antillen en Aruba (PIVA)
Naam		Aandeel minima/met lage inkomens
Definitie		
Toelichting		Dit zou afgeleid kunnen worden op basis van de PIVA en de inkomensgegevens. Zie ook: huishoudinkomen onder de lage inkomensgrens.
Bron		Inkomensstatistiek Caribisch Nederland (INKCN) en Persoonsinformatievoorziening Nederlandse Antillen en Aruba (PIVA)

Naam		Aandeel personen met bijstand
Definitie		
Toelichting		Bijstandsuitkeringen zijn niet beschikbaar, wel valt het aandeel personen met een overdrachtsinkomen af te leiden op basis van de PIVA en de inkomensgegevens. Zie ook: inkomstenbron moeder/vader.
Bron		Inkomensstatistiek Caribisch Nederland (INKCN) en Persoonsinformatievoorziening Nederlandse Antillen en Aruba (PIVA)
Naam		Lage welvaart in de buurt
Definitie		
Toelichting		Er is geen standaardmaat voor lage welvaart in de buurt beschikbaar, als alternatief kan wel gekeken worden naar het inkomen van buurtbewoners op basis van de PIVA en de inkomensgegevens.
Bron		Inkomensstatistiek Caribisch Nederland (INKCN) en Persoonsinformatievoorziening Nederlandse Antillen en Aruba (PIVA)
Naam		Gemiddelde WOZ-waarde
Definitie		Gemiddelde WOZ-waarde van de woningen in de buurt.
Toelichting		De WOZ-waarde is niet beschikbaar op buurtniveau voor Caribisch Nederland.
Bron		n.v.t.
Naam		Gemiddelde verkoopwaarde van woningen
Definitie		Gemiddelde verkoopwaarde van verkochte woningen in de buurt.
Toelichting		Als alternatief voor de WOZ-waarde op buurtniveau kan de gemiddeld verkoopwaarde per buurt bepaald worden. Het CBS beschikt over gegevens waarmee het waarschijnlijk mogelijk is om de gemiddelde verkoopprijs per buurt te bepalen.
Bron		Registraties van woningverkoop via de Belastingdienst Caribisch Nederland
Naam		Aandeel huurwoningen
Definitie		Percentage huurwoningen ten opzichte van het totaal aantal woningen.
Toelichting		Dit is niet beschikbaar voor Caribisch Nederland. Op dit moment is ook onduidelijk of dit samen te stellen valt voor Caribisch Nederland.
Bron		n.v.t.
Naam		Leefbaarheid
Definitie		De beleving van leefbaarheid in buurten en wijken.

Toelichting		Niet op buurtniveau beschikbaar. De Omnibusenquête beschikt wel over kenmerken die gerelateerd zijn aan leefbaarheid (zoals criminaliteit en overlast), maar dit betreft een steekproef en is niet naar buurtniveau te aggregeren.
Bron		n.v.t.
Naam		Jeugdwerkloosheid
Definitie		De jeugdwerkloosheid in de buurt/wijk.
Toelichting		Niet beschikbaar op buurtniveau.
Bron		n.v.t.

Onderwijsgerelateerde kenmerken vo:

Naam		Onderwijssoort
Definitie		Kenmerk op basis van het onderwijssoort(/niveau) en het leerjaar van de leerling.
Toelichting		De scholen weten zelf per leerling in welk leerjaar deze zit en welk onderwijssoort de leerling volgt. Voor Bonaire kunnen mogelijk dezelfde onderwijssoorten als voor Europees Nederland afgeleid worden, voor Saba en St. Eustatius zal gekeken moeten worden naar welke indeling mogelijk is o.b.v. beschikbare gegevens.
Bron		Scholen
Naam		Vertraging
Definitie		Vertraging in schoolcarrière van de leerling.
Toelichting		Om vast te stellen of er vertraging is in de schoolcarrière, is gekeken of de leeftijd van de leerling gelijk is aan de gemiddelde leeftijd in het betreffende leerjaar (= leerjaar + 11 jaar). Het aantal jaar dat de leerling ouder is dan deze gemiddelde leeftijd, wordt gezien als het aantal jaar opgelopen vertraging.
Bron		Scholen en PIVA
Naam		Ongeoorloofd verzuim
Definitie		
Toelichting		Er zijn geen integrale bronnen beschikbaar waarin dit bijgehouden wordt.
Bron		

Onderwijs gerelateerde kenmerken Mbo:

Naam		Niveau
Definitie		Niveau van de mbo-opleiding
Toelichting		Indien de school ons deze gegevens kan leveren is dit alleen mogelijk voor Bonaire. Voor Saba en St. Eustatius zal gekeken moeten worden naar welke indeling mogelijk is o.b.v. beschikbare gegevens.
Bron		Scholen
Naam		Leerweg
Definitie		In het mbo kunnen twee leerwegen onderscheiden worden: de Beroepsopleidende leerweg (BOL) en de Beroepsbegeleidende leerweg (BBL).
Toelichting		Indien de school ons deze gegevens kan leveren is dit alleen mogelijk voor Bonaire. Voor Saba en St. Eustatius zal gekeken moeten worden naar welke indeling mogelijk is o.b.v. beschikbare gegevens.
Bron		Scholen

Naam		Studierichting
Definitie		Indeling op basis van de ISCED (International Standard Classification of Education).
Toelichting		Indien de school ons deze gegevens kan leveren is dit alleen mogelijk voor Bonaire. Voor Saba en St. Eustatius zal gekeken moeten worden naar welke indeling mogelijk is o.b.v. beschikbare gegevens.
Bron		Scholen
Naam		Niveau van vooropleiding
Definitie		Niveau van de vooropleiding.
Toelichting		Indien de school ons deze gegevens kan leveren is dit alleen mogelijk voor Bonaire. Voor Saba en St. Eustatius zal gekeken moeten worden naar welke indeling mogelijk is o.b.v. beschikbare gegevens.
Bron		Scholen